

Izbrana dela slovenskega skladatelja in organista Antona Jobsta

Ob izidu nove zgoščenke

Pred nami je nova zgoščenka z izbranimi deli skladatelja Antona Jobsta (1894–1981). Izdala in založila sta jo Muzejsko društvo Žiri in Občina Žiri, Odbor za kulturo. Kot urednika in avtorja besedila sta sodelovala Franc Križnar in Miha Naglič, producenta sta bila Tone Jurca in Marinka Strenar, tonski mojster Branko Škrajnar. Sodeloval je tudi Martin Žvelc (editing, frekvenčna korekcija in premastering), za oblikovanje in opremo je poskrbel Stane Kosmač. Izid plošče so podprli tudi Angela Tomanič in Slovenski komorni zbor z dirigentom Mirkom Cudermanom.

Anton Jobst, skladatelj cerkvene in posvetne glasbe ter organist, je dolga desetletja deloval v Žireh. Muzikolog *Franc Križnar* je pripravil spremni tekst k zgoščenki, sicer pa je osvetlil osebnost tega glasbenika in podrobno analiziral njegova dela že v knjigi, ki je izšla leta 1990. Jobst je pričel s komponiranjem leta 1912. Križnar v svoji analizi označuje obdobje 1913–1941 kot Jobstov prvi ustvarjalni vrh. Komponiral je dela na liturgična besedila, mednje sodi tudi skladba »Bog, na svoj se rod ozri«, označena kot »slovenska maša za mešani zbor in orgle«, ki je v tisku prvič izšla leta 1936, uvrščena pa je tudi na omenjeno zgoščenko.

Kot Jobstov drugi ustvarjalni vrh omenja Križnar obdobje 1963–70. V tem času so pri Društvu slovenskih skladateljev izšla številna Jobstova orgelska dela in tudi del teh srečamo na zgoščenki. Jobst je poleg cerkvenih zborovskih del pisal tudi posvetne zborovske skladbe. Obe zvrsti sta z izbranimi primerki uvrščeni na zgoščenko.

Sicer pa je izredno zanimiva statistika njegove ustvarjalnosti, kot jo v spremni besedi k zgoščenki navaja Franc Križnar. »*Od skupaj 641 ugotovljenih del v rokopisih in tiskih jih je kar 438 s posvetno vsebino in le 203 s cerkveno, in to navkljub temu, da Jobst še zdaj velja za 'cerkvenega' skladatelja; seveda je v eni in drugi zvrsti skladatelj največ pozornosti namenjal vokalni glasbi, zborom, a cappella ali s spremljavo (skupaj kar 465 del), in orgelskim delom (46).*« Križnar nadalje ugotavlja, da ima Jobstova glasba zvečine romantične poteze, najdemo pa tu in tam tudi nekaj poznoromantičnih značilnosti. Seveda so bile poti evropske glasbene produkcije v času 20. stoletja daleč naprednejše in tako Jobst pravzaprav »*z nikomer ni stopal v korak*«. In vendar si moramo biti na jasnem, da je verjetno svoja dela ustvarjal tako, kot so to narekovale praktične potrebe okolja, v katerem je živel.

Močan vpliv je imel na njegovo delo skladatelj Stanko Premrl, kar se odraža tako v vokalnih cerkvenih skladbah kot v orgelskem stavku. Jobst očitno ni pisal »za v predal«, pisal je tako, da so njegova dela uporabniki z veseljem izvajali, tako, da so jim bili »kost« tudi različni zbori, ki so delovali v bližnji in daljni okolici kraja, kjer je živel in ustvarjal.

Na zgoščenki se srečamo najprej z njegovimi orgelskimi skladbami. Tu so *Skladbe za orgle* in *Šest skladb za orgle*. Dela izvaja organistka *Angela Tomanič*, in sicer na orglah v župnijski cerkvi sv. Petra v Komendi. Škoda, da iz seznama skladb niso razvidni tudi naslovi posameznih del. Prvi cikel ponuja glasbo različnih razpoloženj, prevladuje slovesno vzdušje, a tu je tudi pastoralna glasba, pripovedna glasba, razmišljujoča glasba... Opazna je Jobstova ljubezen do polnega orkestralnega zvoka, zanimiva pa je tudi vrsta jasnih, samostojnih glasovnih izpeljav na nekaterih mestih. Slovesno vzdušje prevladuje tudi v drugem ciklu, lirike je tu le za pokušino. Kompozicijsko se zdi najdrznejše oblikovana zadnja skladba iz cikla *Šest skladb za orgle*.

Sledi *slovenska maša* z naslovom »Bog, na svoj se rod ozri«. Izvajalci so *Slovenski komorni zbor z zborovodjem Mirkom Cudermanom in organistko Renato Bauer*, kot solista sodelujeta *sopranistka Barbara Tišler in basbaritonist Marko Fink*. Posnetek je nastal v župnijski cerkvi sv. Cirila in Metoda na Škofljici pri Ljubljani. To delo, še danes ga izvajajo mnogi cerkveni zbori pri bogoslužju, kaže Jobstov smisel za kontraste in njegov občutek za čustvene odtene, ki jih ponuja mašni tekst. Lepa gradnja, tenkočutna uporaba zvoka, ob mogočnih zborovskih odlomkih tudi nežnejši odlomki le za ženski del zbora, izredno lepo komponirani deli za solistični glas; to je le nekaj opaznih značilnosti, ki jih ponuja poslušanje tega dela.

Sledi pet zborovskih nabožnih pesmi, posnete so bile delno v že omenjeni cerkvi na Škofljici in delno v baziliki v Stični. Orgelski part sta izvajali *Renata Bauer in Barbara Pibernik*, sicer pa dela izvaja *Slovenski komorni zbor pod dirigentskim vodstvom Mirka Cudermana*, kot solist sodeluje *Marko Fink (basbariton)*. Zvonkost in strnjenost ansambla Slovenskega komornega zbora je prišla odlično do izraza v pesmi *Milo nekdanj rod človeški*, enovitost posameznih glasovnih skupin v pesmi *Pastirci, ne spite*. S pravcato ekspresivnostjo očara in preseneti pesem *Tam na vrtu Oljske gore*, pretehtano dvojnost v gradnji srečamo v pesmi *Ta dan naredil je Gospod*, kjer enoglasju ženskih glasov sledi sijajen splet glasov mešanega zbora v odlomku Aleluja. Dokaj harmonsko pogumno in samostojno je zasnovan orgelski part v delu *Ovenčana*.

Sledijo še štiri posvetne pesmi, izbrane tako, da je osvetljenih nekaj značilnosti Jobstovega ustvarjanja tudi na tem področju. Med igrivostjo in zvočnim slikanjem na eni strani ter liriko in spevnostjo na drugi strani je razpeta njegova *Pomladna* (besedilo: I. Peruzzi), v načinu ljudske pesmi zveni *Vaška idila* (besedilo: Griša G. Koritnik), *Tiček* je pesem za ženski zbor, *Naša domovina* (besedilo: V. Polanšek) pa je pravcata vznesena himna, to razpoloženje pa skladatelj poudarja s punktiranim ritmom.

Spremna knjižica k zgoščenki je opremljena tudi z nekaj fotografijami. Tu je Jobstova fotografija iz časa 1. svetovne vojne, dalje portret Jobsta, ki ga je l. 1978 narisal Tomaž Kržišnik, tu sta še fotografiji skladatelja v njegovih poznih letih (foto: Studio Majhenič).

Domžale) in spomenika temu skladatelju, ki stoji pred Osnovno šolo v Žireh in je delo akademskega kiparja Metoda Frlica.

V sestavku *Jobst in Žiri* Miba Naglič posreduje nekaj Jobstovih opažanj kraja in ljudi v času, ko se je naselil v Žireh. *»Postal je duša glasbenega življenja na Žirovskem. Vodil je takorekoč vse pevske zборе, bil kapelnik pihalnih godb in glasbeni učitelj mladih Žirovcev, predvsem in po službeni dolžnosti pa organist.«* Žirovsko okolje je seveda danes docela drugačno, kot je bilo na začetku našega stoletja. A tu ostaja Jobstova glasba, kot spomin na preteklost, ki vzbuja spoštovanje in ostaja del naše kulturne dediščine.